

140 SERİ NOLU DEVLET MEMURLARI KANUNU GENEL TEBLİĞİ

31 Mayıs 2003

6.7.1995 tarihli ve 562 sayılı "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile ilgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin 2 nci maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 103 uncu maddesi birinci fıkrasının son cümlesi, 3 üncü maddesi ile de 108 inci maddesi değiştirilmiş olup, gerek bu konularda çıkabilecek tereddütleri gidermek, gerekse anılan Kanunun 102 nci maddesinde yer alan "hizmet" deyiminden hangi hizmet sürelerinin anlaşılması gerektiği hususuna ilişkin olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

A- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 102 nci maddesinde; "Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (on yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir" denilmektedir.

Bu hükme göre;

Maddede geçen "hizmet" deyiminden, hangi statüde olursa olsun sadece kamu kurumlarında geçmiş hizmet süreleri toplamının anlaşılması gerekmektedir. Muvazzaf askerlikte ve yedek subaylıkta okul devresinde geçen süreler de aynı biçimde dikkate alınacaktır. (Danıştay 12. Dairesinin 26.11.1998 tarih ve E:1995/11088, K:1998/2881 sayılı kararı ile iptal. Söz konusu kararda "...serbest avukatlıkta geçen hizmetlerinin kamu hizmeti sayıldığı, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına bağlı olarak yapılan serbest avukatlık hizmetinin kamu kurumunda geçmiş sayılması gerekeceğini, 657 sayılı Kanunun 36/C-3 maddesi gereğince intibakında göz önüne alınan staj ve serbest avukatlıkta geçen süresinin ¾ nün izin hesabında değerlendirilmemesinin usulsüz olduğunu, 140 nolu Genel Tebliğin 657 sayılı Kanunun 102 nci maddesinde öngörülmeven koşullar getirdiğini öne sürmektedir...657 sayılı Kanunun 36/C-3 maddesi hükmü ile yasa koyucu serbest avukatlıkta geçirilen sürenin memuriyette geçmiş gibi sayılarak derece yükselmesi ya da kademe ilerlemesinde değerlendirilmesini öngörmekte olup, bu Kanunun 102 nci maddesinde ise kamu personelinin yıllık izin süreleri memuriyette geçirilen hizmet sürelerine göre belirlenmekte, yıllık izin süresinin tespitinde hizmet ve hizmetin süresi esas alınmakta, hizmetin kamu kurumlarında geçmesi gerektiği şeklinde bir kabule götürecek içerik taşımamaktadır. İlgililerin serbest avukatlıkta geçen ve 657 sayılı Yasanın 36/C-3 üncü maddesi uyarınca intibaklarında değerlendirilen sürelerin bu kez 102 nci maddeye göre yıllık izin sürelerinin tespiti sırasında dikkate alınmayarak değerlendirme dışı bırakılması bu iki madde açısından ağır bir çelişki oluşturacağından hukuken uygun görülmez." denilmektedir.

108 inci maddede geçen "hizmet" deyiminin yukarıda açıklandığı şekilde anlaşılması gerekmektedir.

B- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 562 sayılı KHK ile değişik "Yıllık izinlerin Kullanılışı" başlıklı 103 uncu maddesinde; "Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izleyen iki yılın izni bir arada verilebilir, Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara hariç kullanılmayan izin hakları düşer..." denilmektedir.

Bu hükme göre;

1) Kanun maddesinde, yıllık izinlerin kullanımı konusunda amirlere yetki tanınmıştır. Ayrıca, yıllık izinlerin ait olduğu yıl içinde kullanılmasının asıl, o yıla ait kullanılmayan iznin ise müteakip yılda kullanılmasının istisnai bir durum olması nedeniyle, kurumlar Devlet memurlarının yıllık izinlerini cari yıl içinde, Devlet hizmetlerinin aksamamasına dikkat etmek kaydıyla bir program dahilinde kullanmaları hususunda gerekli hassasiyeti göstereceklerdir.

2) Yıllık izinlerin tamamının veya bir kısmının ait olduğu yıl içinde kullanılamaması durumunda kullanılmayan yıllık izin, bir sonraki yılın izni ile birlikte toptan veya kısım kısım kullanılabilir.

3) Devlet memurlarınca kullanılmayan izinlerin müteakip yılda kullanılabilmesi için memur tarafından, dilekçe verilmesine veya kurum tarafından onay alınmasına gerek bulunmamaktadır.

4) Bir önceki yıldan devreden izin ile cari yıl izni toplamının kısmen veya tamamen kullanılmaması haline, sadece cari yıl iznine tekabül eden kısmının bir sonraki yılda kullanılması mümkün bulunmaktadır. Bu şekilde yıl içinde kullanılan izinler öncelikle bir önceki yıldan devreden izin sürelerinden mahsup edilecektir.

ÖRNEK 1- 10 yıldan fazla hizmeti olan bir memur, 1994 yılında kullanmadığı 15 gün, 1995 yılına ilişkin 30 gün olmak üzere toplam 45 gün olan 1994-1995 yılları izninin 20 gününü kullanmış ancak 25 gününü kullanamamış ise kullanmadığı izin 1995 yılına ait olduğundan kalan 25 günlük izni, 1996 yılı içinde kullanabilecektir.

Bununla beraber, 45 gün olan 1994-1995 yılları izninin, 10 gününü kullanıp, 35 gününü kullanamaması halinde, 1995 yılına ait izin süresi 30 gün, 1994 yılına ait izin süresi ise 5 gün olduğundan 1994 yılına ait 5 günlük izin 1996 yılına devretmeyecek 1996 yılına sadece 1995 yılına ait 30 günlük izin devredecek ve ilgili 1996 yılında toplam 60 gün izin kullanabilecektir.

5) Memurlar tarafından alınan cari yıla ait yıllık iznin bir sonraki yıla taşması halinde, taşan kısım, iznin alındığı yıla ait olduğundan bu kısım için yeni yıl izninden mahsup işlemi yapılmayacaktır.

ÖRNEK 1- 10 yıldan az hizmeti olan bir memurun 1995 yılına ait 20 günlük iznini 20.12.1995 tarihinden itibaren kullanması halinde, 1996 yılına taşan 8 günlük izni 1996 yılı izninden mahsup edilmeyecektir.

ÖRNEK 2- 30 gün izni olan bir memurun, 15.12.1995 tarihinden itibaren 25 gün izin alması halinde, 9.1.1996 tarihine kadar kullandığı 25 günlük izninin tamamı 1995 yılının izni sayılacaktır. 1995 yılından kullanmadığı 5 günlük iznini ise 1996 yılı içinde kullanabilecektir.

6) Bir önceki yıldan devreden izin süresinin, mutlaka devrettiği yıl içinde kullanılması gerekmektedir. Bu şekilde devreden ve kullanılmayan izin süresi müteakip yıla devredilemeyecektir.

ÖRNEK 1- 10 yıldan fazla hizmeti olan bir memur, 1994 yılından devreden 15 günlük izin devrettiği 1995 yılına ait yıllık izin ile birlikte (toplam 45 gün) 20.12.1995 tarihinden itibaren kullanmak istemesi halinde 1995 yılı içinde 1994 yılına ait sadece 12 gün (20.12.1995-31.12.1995) izin kullanabileceğinden ve 1994 yılı izninin hiçbir şekilde 1996 yılına devretmemesi gerektiğinden ilgiliye en fazla 42 gün izin verilebilecektir. 1994 yılına ait kullanılmayan 3 günlük izin hakkı düşmüş olacaktır.

7- 1993 yılından devretmemiş ve sadece 1994 yılına ait olmak üzere 1994 yılı içinde kullanılmayan yıllık izin süreleri yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde 1995 yılı sonuna kadar kullanılabilir.

C- Yıllık iznini kullanmakta iken hastalığı sebebiyle rapor alan bir memurun rapor tarihinden itibaren yıllık izin kesintiye uğrayacağından, bu tarihten sonra raporda yazılı tedavi ve istirahat süresi ile ilgili hastalık izni işlemeye başlayacaktır.

Bu durumda, yıllık iznini kullanmakta olan memurların hastalıklarından dolayı verilen hastalık izninin, yıllık izin içine dahil edilmemesi gerekmektedir.

Buna göre;

1- Yıllık iznini kullanmakta iken hastalığı nedeniyle rapor alan bir memurun hastalık izninin bitiş tarihi, yıllık izninin bitiş tarihinden sonraki bir tarihe rastlaması halinde memurun kullanmadığı yıllık iznini kullanmaya devam etmeksizin hastalık izninin bitimini müteakiben

göreve başlaması gerekmektedir. Geriye kalan yıllık izni, izin vermeye yetkili amirlerin uygun göreceği tarihte kullanabilecektir.

ÖRNEK 1- 5.6.1995 tarihinde 17 gün yıllık izin alan ve 22.6.1995 tarihinde göreve başlaması gereken memurun, 19.6.1995 tarihinde 10 gün rapor alması halinde, raporun bitimini izleyen 29.6.1995 tarihinde göreve başlaması gerekmektedir. Alınan yıllık izinden rapor nedeniyle kullanamadığı 3 günlük iznini ise amirin uygun göreceği bir tarihte kullanabilecektir.

2- Hastalık izninin, kullanılmakta olan yıllık iznin bitiş tarihinden önce sona vermesi halinde; ilgilinin yıllık izninden geri kalan kısmını, izin vermeye yetkili amirinden yeniden izin almaksızın izin süresinin bitiş tarihine kadar kullanması mümkün bulunmaktadır.

ÖRNEK 1- 10.7.1995 tarihinde 16 gün yıllık izin alan ve 26.7.1995 tarihinde göreve başlaması gereken memurun, 13.7.1995 tarihinde 7 gün rapor alması halinde, raporun bitiş tarihi olan 19.7.1995 tarihinden sonra geri kalan 6 günlük iznini kullanmaya devam edecek ve izninin bitiş tarihini müteakiben (26.7.1995) göreve başlayacaktır. Rapor nedeniyle kullanamadığı 7 günlük izin, ilgilinin isteği halinde amirin uygun göreceği bir tarihte kullanılabilir.

3- Yıllık izinde iken, hastalık nedeniyle rapor alan bir memurun sağlık izninin bitiş tarihinin, kullandığı yıllık iznin 'bitiş tarihi ile aynı tarihte rastlaması halinde, sağlık izninin bitimini müteakiben görevine başlaması gerekmektedir. Geriye kalan yıllık izninin daha sonra kullanılması mümkün bulunmaktadır.

ÖRNEK 1- 7.8.1995 tarihinde 18 gün yıllık izin alan bir memurun hastalanması nedeniyle 14.8.1995 tarihinde 11 gün rapor alması halinde rapor bitim tarihi ile yıllık izin bitim tarihi aynı güne rastladığından memurun 25.8.1995 tarihinde görevine başlaması gerekmektedir. Geriye kalan 11 gün izin, amirin uygun göreceği bir tarihte kullanılabilir.

D- 657 sayılı Kanunun 562 sayılı KHK ile değişik 108 inci maddesinde, Devlet memurlarına hangi hallerde aylıksız izin verilebileceği hükme bağlanmıştır.

Bu maddeye göre;

1- 10 hizmet yılını tamamlamış Devlet memurlarına istekleri halinde memuriyet süreleri boyunca ve bir defada kullanılmak üzere altı aya kadar aylıksız izin verilebilecektir. Bu iznin verilebilmesi için memurun, 10 hizmet yılını tamamlamış olması yeterli olup, ayrıca bir mazeret belirtmesine gerek bulunmamaktadır.

Ancak, sıkıyönetim veya olağanüstü hal ilan edilen bölgelere veya kalkınmada öncelikli yörelere 72 nci madde gereğince belli bir süre görev yapmak üzere mecburi olarak sürekli görevle atananlar, atandıkları tarihten itibaren bu bölgelerdeki zorunlu görev süreleri içinde bu haktan yararlanamayacaklardır.

ÖRNEK 1- 10 hizmet yılını tamamlamış bir memur, isteği üzerine 4 ay 10 gün aylıksız izin kullanmış ise ilgili bu haktan bütün memuriyeti boyunca yalnız bir defa yararlanabileceğinden 6 aydan artı kalan 1 ay 20 günlük süre için hiçbir şekilde aylıksız izin verilmeyecektir.

2- Doğum yapan Devlet memurlarına istekleri halinde en çok oniki aya kadar aylıksız izin verilebilecektir. Bu sürenin başlangıç tarihi olarak da, doğum sonrası verilen 6 haftalık izin süresinin bitiş tarihini izleyen gün esas alınacaktır.

Ayrıca, anılan maddenin yürürlük tarihinden önce doğum yapmış olmakla birlikte 6 haftalık izin süresinin bitiminden itibaren oniki ayı doldurmamış olanlar da bu haktan yararlanabileceklerdir.

ÖRNEK 1- 20.3.1995 tarihinde doğum yapan ve 6 haftalık doğum izninin bitiminden itibaren (1.5.1995 tarihinde) 6 ay aylıksız izin alan bir memur, anılan maddenin yürürlük tarihi olan 25.7.1995 tarihine kadar 2 ay 24 gün aylıksız izin kullanmış olacaktır. Bu tarihten

sonra ilgili, idarenin de uygun bulması halinde aylıksız iznini oniki aya (1.5.1996 tarihine) kadar uzatabilecektir.

ÖRNEK 2- 16.1.1995 tarihinde doğum yapan ve 6 haftalık doğum izninden sonra (27.2.1995 tarihinde) göreve başlayan bir memur, isteği ve idarenin de uygun bulması halinde, 6 haftalık izin süresinin bitiminden itibaren hesaplanacak oniki ayı (27.2.1996 tarihini) geçmemek üzere aylıksız izin kullanabilecektir.

ÖRNEK 3- 13.4.1994 tarihinde, doğum yapan bir memurun 24.5.1994 tarihinde 6 haftalık doğum izni, 24.5.1995 tarihinde de oniki aylık aylıksız izin hakkı dolduğundan ilgili bu tarihten sonra aylıksız izin kullanamayacaktır.

ÖRNEK 4- 10.11.1994 tarihinde doğum yapan ve 6 haftalık doğum izninden sonra 22.12.1994 tarihinden itibaren 6 ay aylıksız izin kullanarak 22.6.1995 tarihinde göreve başlayan bir memura isteği üzerine, 21.12.1995 tarihini geçmeyecek şekilde aylıksız izin verilebilecektir.

3- Yetiştirilmek üzere (burslu gidenler dahil) Devlet tarafından yurt dışına gönderilen öğrenci ve memurlarla, yurt içine ve dışına sürekli görevle atanan memurların memur olan, eşlerine, her defasında bir yıldan az olmamak ve eşlerinin öğrenim süresini geçmemek üzere en çok dört yıla kadar aylıksız izin verilebilecektir.

Ancak, yetiştirilmek üzere yurt dışına gönderilen öğrenci ve memurların öğrenim süresinin bir yıldan az olması halinde, bunların eşlerine verilecek aylıksız izin süresinde "bir yıldan az olmama" şartı aranmayacak ve öğrenim süresini geçmemek üzere aylıksız izin verilebilecektir.

Daha önce bu fıkra hükmüne göre eşinden dolayı aylıksız izin kullanan memurlara 4 yıldan arta kalan süre için aylıksız izin verilebilecektir. Bununla beraber bu fıkra hükmüne göre verilen izin ilgililerin memuriyetleri boyunca hiçbir şekilde 4 yılı aşamayacaktır.

ÖRNEK 1- Yetiştirilmek üzere yurt dışına gönderilen memurun eşi 2 yıl 3 ay aylıksız izin kullanmış ve göreve başlamıştır. İlgili daha sonra isterse eşinin öğrenim veya görev süresini geçmemek üzere 4 yıldan arta kalan 1 yıl 9 ay süre için, 1 yıldan az olmamak üzere aylıksız izin talebinde bulunabilecektir.

İzinlerin uygulanmasına ilişkin 62 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği'nin (B) bölümünde yer alan hususlar ile 62'ye Ek Seri No' lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği yürürlükten kaldırılmış olup, uygulamanın yukarıda açıklanan esaslara göre yürütülmesi arz ve rica olunur.